

О. МОРОЗ ВІДВІДАВ ЛИТВУ

Київ (Р. Р.). — Голова Верховної Ради України Олександр Мороз 25-го січня зустрівся з президентом Литви Альгірдасом Браузерасом, з яким обговорив ряд важливих питань, в тому числі й питання забезпечення стабільності та встановлення твердого курсу національної валюти, чого Литва уже досягла.

Литовський президент остеріг Україну від повторення їхніх помилок. Йшлося про те, що в Литві зруйнувано колгоспи виразу після розвалу СССР, тобто у 1991 році, але внаслідок таких радикальних змін агропромисловий комплекс Литви втратив половину своєї продукції. На що О. Мороз відповів, що Литва може стати прикладом для України в цьому питанні.

Сьогодні половину земельних угідь в Литві обробляють фермери, а другу половину — кооперативи, які виникли на базі колгоспів. Ці колективні господарства, за словами Браузераса, виробляють більшість продукції. Продаж землі в Литві узаконено, але через її високу ціну більшість господарств працює на умовах винайму.

А. Браузерас зазначив, що підтримує зовнішньополітичний курс України і розуміє її великі можливості впливати на політику в Європі. В питанні ставлення України до НАТО, О. Мороз зазначив, що Україна наваж

чи коли стане членом НАТО, особливо її військовій організації. Проте Україна поважа наміри інших країн, в тому числі й балтійських, увійти до НАТО, і водночас дає, щоб інтереси цих держав не утискували інтереси України. Окремі концепції щодо НАТО Україна не виробила, оскільки її становище неутраїтально вкладено в декларацію про державний суверенітет.

За словами О. Мороза, останнім часом у діях НАТО на території колишньої Югославії помітна «небезпека перетворення військової структури альянсу на бюрократичного порядку в Європі». У програмі для миру «також простежується намір «лоялізувати Європу на сфері впливу». Отож Україна та інші держави, що виникли після розпаду СССР, мають врахувати традиції, ментальність і дійсність, що склалася історично. На думку О. Мороза, система протиповітряної оборони і Українська фльота не можуть існувати відокремлено. «Я за обережність у цій політиці», — сказав він.

А. Браузерас назвав це становище О. Мороза «дуже цікавим» і наголосив, що прагнуть до НАТО, Литва шукає шляхів захисту своїх інтересів і свого суверенітету. Він також висловив три угоди співпраці між внутрішньої політики Білорусі.

(Закінчення на стор. 3)

Н. Назарбасв розчарований московською зустріччю

Київ (Р. Р.). — Тут у п'ятницю, 26-го січня, в газеті «Всесукупні Ведомості» надруковано короткий відеокліп президента Казахстану Нурсултана Назарбасва про зустріч керівників держав СНД у Москві.

На запитання, чи збільшилися прихильники в ідеї євразійського союзу, Н. Назарбасв відповів, що так, але він не висловив жодної створено економічного центру, підписано документ про економічний союз, угоду трьох держав про митний союз. На цій останній зустріч підписано концепцію політичного союзу. «Але мене обурює, коли інтеграція, об'єднання процес, зближення економіки і створення спільного економічного простору серед наших країн, безперешкоди поїзди з однієї держави в іншу, відсутність паспортного контролю — все це використовується в політичних кампаніях», — зазначив президент Казахстану, додавши, що кожного разу зустріч керівників країн СНД розчаровує всіх її учасників. Не виняток і цього разу. «Я сподівався, що Росія виступить з конкретними новими пропозиціями. Ми,

наприклад, з Росією рід працювали над зближенням митних законодавств, над єдиним тарифом, єдиним виходом до третіх країн, які не входять до митного союзу. На все це потрібно багато часу. Повне незадоволення від цього засідання! Сперечилися з приводу всім відомим і невідомим, що нічого нового не розкрилося», — підсумував Н. Назарбасв.

На запитання, чи не здається йому СНД мертворожденним дитям, Н. Назарбасв відповів: «Приходить час, ми стаємо мудрішими, і я в тому числі». Згадавши схему Західноєвропейського союзу. Ну чому ми не можемо працювати так, як вони? Там є Європарламент, там є Євровурада, там усі квоти на експорт, випуск продукції узгоджується і це робиться в інтересах усіх держав. Двадцять держав Західної Європи, які входять до Європейського союзу, вважають себе абсолютною рівністю. Ось такого розуміння ми не досягли».

Починуючи цього Назарбасв вважає той факт, що «великі держави нічого не роблять для того, щоб їм довірили більше».

Помер П. Шелест

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як повідомляє «ОМРІ Делі Відомості», 25-го січня на 87-му році життя помер Петро Шелест, колишній перший секретар Комуністичної партії України.

З 1963 до 1972 року, очолюючи КПУ, О. Шелест проводив політику, спрямовану на підвищення рівня української мови і захист української культури. Його перебування при владі спричинило коротку національно-культурну відлигу в Україні. 1972 року совєтський режим звільнив П. Шелеста з

посту першого секретаря КПУ, звинувативши його в сприянні українському націоналізму. Тоді ж почалися масові арешти української інтелігенції.

Після резигнації впродовж одного року П. Шелест перебував на пості заступника голови кабінету міністрів СССР. Однак через погані стосунки з Л. Брежнєвим, тодішнім совєтським генеральним секретарем, був звільнений з того становища і призначений директором військового підприємства в Москві, де він працював до пенсії.

Україна задоволена примиренням на Балканах

Київ (Р. Р.). — Два дні, 24-25-го січня, міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко перебував у Београді, де провів переговори з керівниками, зокрема, щодо відновлення зрівняних економічних зв'язків.

На зустрічі з президентом Сербії Слободаном Мілошевичем обговорено питання взаємних інвестицій за допомогою спільних підприємств. Багато часу приділено участі України у відбудованні зруйнованих війною інфраструктур Боснії і Герцеговини і про втраті України через санкції ООН проти Югославії.

Прем'єр-міністр Югославської Сербії Мірчо Мар'янович обіцяє сприяти, щоб українські фахівці взяли участь у спорудженні зруйнованих мостів, тунелів та електричних ліній у боснійській Сербії. Вирішено також розпочати працю з метою створення митного союзу на Балканах та нормалізувати судноплавство на ріш Дунай.

Як уже інформовано, український 240-й батальйон залишився в Югославії, у складі миротворчих сил НАТО у Східній Славонії, що на території Хорватії. Східна Славонія населена переважно сербами і тепер вона відійшла до Хорватії, згідно з дейтоськими домовленнями. Українські люди ЛІ-76 доставляють туди вантажі з гуманітарною допомогою, а 20 гелікоптерів, 40 танків і 800 військовослужбовців перебувають під командуванням НАТО.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Члени української урядової делегації розповіли, що на території Союзної Республіки Югославії люди почали відбудовувати, торгувати та виконувати інші господарські діяльності. Мешканці Београду вважають, що у цій війні переможців не було, зате є багато таких, хто зазнав великого горя.

Запровадження євровалюти не відкладуть

Броссель, Бельгія. — Протягом останніх тижнів газети багатьох західноєвропейських країн висловлювали припущення і здогади щодо того, що під тиском дійсних економічних обставин дату запровадження спільної грошової одиниці об'єднаної Європи буде або відкладено, або взагалі доведеться відмовитися від цієї ідеї, схваленої у грудні минулого року в Мадриді.

Ці повідомлення преси рішуче спростував голова

Європейської комісії Жак Сантер. Він ствердив, що європейський економічний і валютний союз набере чинності, як і планувалося, з 1-го січня 1999 року.

Виступаючи на засіданні Ради Європейського союзу, яке проходило при участі міністрів закордонних справ, Ж. Сантер зазначив, що економічний і валютний союз не погіршить, а навпаки — допоможе нейтралізувати проблему безробіття, яка тепер є головним клопотом європейців.

ЕТІОПСЬКІ ЖИДИ ПРОТЕСТУЮТЬ В ЄРУСАЛІМІ

Єрусалим, Ізраїль. — Перед резиденцією ізраїльського прем'єр-міністра Шімона Переса в Єрусалимі відбулися жорстокі сутички між поліцією і імігрантами з Етіопії.

Етіопські жиди спробували здобути будинок штурмом, тому поліція змусила була застосувати гумові кулі, водні гармати і сльозоточивий газ. Число потерпілих перевищило 70 осіб, серед них є 37 поліційних. Заарештовано декілька організаторів бунту.

Сутічка в Єрусалимі, у якій взяли участь понад

10,000 етіопських жидів, спричинена так званним «крив'яним скандалом», що виник в Ізраїлі декілька днів тому. На сторінки ізраїльських газет потрапила інформація, що міністерство охорони здоров'я країни прийняло рішення пошкодити кров етіопських донорів, оскільки вона, цілком можливо, заражена вірусом АІДС. Газети також повідомили, що половина з 1,300 заражених вірусом АІДС ізраїльтян є вихідцями з Етіопії, а з 350 хворих на АІДС — 250 етіопських жидів.

В Україні

ПІДСИЛАННЯ МЕМОРАНДУМІВ МІЖ ПАРЛАМЕНТАМИ УКРАЇНИ І ЛИТВИ

Київ. — Повернувшись з Литви, голова Верховної Ради України Олександр Мороз повідомив, що між парламентами двох країн підписано меморандум про співробітництво. Особливо це приємно для України, яка може використати досвід Литви у державотворенні, організації влади на місцях тощо.

„ЗОЛОТИЙ ГЛЮБСВ“ ЗА ЯКІСНУ ПРОДУКЦІЮ

ПОЛТАВА. — Акціонерне товариство відкритого типу „Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат“ отримало міжнародну нагороду „Золотий глобус“ за випуск якісної продукції та за участь у розвитку української та світової економіки. Про нагороду затвердив Фондом заохочення розвитку промисловості. Представників комбінату запрошено на церемонію вручення нагороди, що відбудеться в лютому у Копенгагені.

ЕКСПЕРТИ СВІТОВОГО БАНКУ ВІДВІДУЮТЬ ДОНЕЦЬ

ДОНЕЦЬКЕ. — Для консультації щодо перебування вугільної промисловості союзу 24-го січня прибули експерти Світового банку. Вони відвідали дві шахти, які підлягають закриттю. Протягом тижня гости підготують свої рекомендації щодо структурної перебудови вугільної галузі. Світовий банк для цієї мети зобов'язався надати кредит в сумі 70 млн. дол.

СТВОРЮЮТЬСЯ ПРИВАТНІ ПІДПРИЄМСТВА З ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОМЕШКАННЯ

ЛВІВ. — Тут 24-25-го січня відбувся регіональний семінар з проблем розвитку мережі приватних підприємств для обслуговування помешкання. Ініціатором його проведення стала американська фірма Ю-Ес-Ейд. Участь взяли: голова сектора державної політики Ю-Ес-Ейд Барбара Ліппман, голова Державного комітету житлово-комунального господарства Григорій Ошичук, представники Державної адміністрації та об'єднань співласників і приватних житлових фірм Олеси і Харкова. Розпорядженням Кабінету Ми-

ністрів утворено тимчасовий координаційний комітет для контролю за розвитком житлового господарства та організації співпраці представників Світового банку з державними органами України.

У КРИМУ ВИЯВЛЕНО ЧУМУ У ТВАРИН

БАХЧИСАРАЙ. — У одному з господарств району виявлено п'ять свиней, хворих на чуму. Тварин знести, а в районі оголошено карантин. Іншим тваринам надано вакцину.

ЗСУВИ ҐРУНТУ ЗАГРОЖУЮТЬ ЧЕРНІВЦІМ

ЧЕРНІВЦІ. — За два останні місяці 1995 року та в січні 1996 у Чернівцях були зафіксовані станції зафіксовано значну деформацію приміщень низької промисловості і господарських об'єктів, спричинених зсувом ґрунту, швидкість якого зросла у 10-13 разів. Голова Чернівецької обласної державної адміністрації Іван Гнатюшин зазначив, що на протязі цих заходів місто не має грошей.

ПРИПІНЕНО ФІНАНСУВАННЯ ФЛЬОТИ

СЕВАСТОПОЛЬ. — Газета „Фльота України“ пише, що з початком передачі об'єктів Чорноморської фльоти Військово-морським силам України припинилося їх фінансування. Українські моряки заробляють у 2,5 рази менше ніж російські та і ті гроші надходять з величезним запізненням.

СКАРЖАЮТЬСЯ НА МІЛІЦІЮ

ХАРКІВ. — На доручення Президента Леоніда Кучми до міста прибув перший заступник міністра внутрішніх справ України Леонід Бородин. Його завдання — перевірити заяви і скарги на працю міліції, надіслані до Києва Товариством Політ'язів і Репресованих, а також Товариством „Просвіта“.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВІДВІДАВ ЗАПОРІЖЖА

ЗАПОРІЖЖА. — Президент України Леонід Кучма відвідав таврійський гірничо-збагачувальний комбінат, а також

УРЯДОВІ ПОДБАЮТЬ ПРО СВОЮ ПЛАТНІВ

Київ. — Уряд України вважає за необхідне підвищити заробітки державним службовцям. Про це сказав міністр Кабінету Міністрів України Валерій Лустовий, коли він зустрівся з керівниками місцевих рад 25-го січня. За його словами заробітня платня народного депутата сьогодні відвіч вища, ніж у міністра.

ПАЛАЦ КУЛЬТУРИ „УКРАЇНА“ ПЕРЕЙШОУ В ДЕРЖАВНУ ВЛАСНІСТЬ

Київ. — Постановою Кабінету Міністрів України до загальнодержавної власності передано Палац Культури „Україна“. Його будівлю віднесено до сфери управління Міністерства Культури і Мистецтва. Раніше палац був власністю громади міста.

М. УМАНСЬКО НАГОРОДЖЕНО ПОЧЕСНОЮ НАЗІВКОЮ

Київ. — Колишнього голову Державного комітету атомної енергетики Михайла Уманського нагороджено почесною назвою Атомпрофспілки за значний вклад у становлення атомної енергетики. Як зазначено в постанові пленуму ЦК Профспілки, Уманець також захищав інтереси працівників галузі.

УПС ЗАКЛИКАЄ ПРАЦЮВАТИ НАД ПРОЕКТОМ КОНСТИТУЦІЇ СПІЛЬНО

Київ. — Українська Партія Справедливості (УПС) видала заяву, в якій закликає всі партії України виробити спільні підходи до проекту нової конституції. „Кожна з політичних партій України має право бачити нову конституцію, виходячи з власних ідеологічних позицій. Проте, за даних умов вузькопартійність може перемогти, що значно загальмує конституційний процес“.

В АМЕРИЦІ У СВІТІ

У НЕДІЛЮ, 28-ГО СІЧНЯ, болітники американського футболу та велика кількість громадськості на кілька годин були злітно виключені з рейок нормального життя країни. Причиною такого стану, були заміаня за крайовий чемпіонат професійного американського футболу „Супербол“ між дружинами тексаських „Ковбой“ з Далласу і пенсильванських „Стілерс“ з Піттсбургу. Переможцями іспитом 27 до 17 стали „Ковбой“, — це вже жана третя перемога в останніх чотирьох роках.

ПІСЛЯ 15 РОКІВ ТА ВИТРАТИ 500 млн. дол. нова система контролю повітряних ліній в США ще до її остаточного спорудження, стала відкидано. У 1981 році, після звільнення з посади тодішнім президентом Роналдом Регеном за участь у страйку майже 12,000 регуляторів повітряного руху, держава Адміністрація прибувала інстальовати нову модерну систему, щоб допомогти новим працівникам вправно виконувати свої обов'язки. Однак до сьогоднішнього дня тієї обичини не дотримано, а в результаті теперішні контролери повітряного руху мусять послуговуватися примітивними та нестериліми інструментами.

ІЗРАЇЛЬ дав до зрозуміння, що відмовитися від наземних стійких електронногох стегнення на Голіняських нагірностях, якщо Сирія погодиться створити велику демілітаризовану зону. Повідомляючи про це, єрусалимська газета „Едіот Ахаван“ підкреслило, що американські посередники на сирійсько-ізраїльських переговорах запропонували сирійцям розмістити свої війська на значній віддалі від майбутнього кордону, щоб ізраїльтяни мали можливість мобілізувати військову у випадку раптового нападу.

Важке для передплатників „Свободи“ у Канаді

З огляду на факт, що самі кошти поштової пересилки одного числа щоденника „Свобода“ до Канади виносять тепер 40 ц. денно, а у річному відношенні 100 амер. дол., (40х250 разів) всі передплати членів (75 дол.), як і нечленів (100 дол.) треба надіслати тільки в американських доларах. Передплати одержані в канадській валюті будуть перераховані на амер. долари та зараховані на підставі суми в амер. доларах.

Експертний Комітет УНСОУ

FOUNDED 1893

Sloboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Sloboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНА \$75.00 річно, на півроку \$40.00. За кожну зміну адреси \$1.00. Чеки "money orders" виставляти на "Sloboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мають відповідей поглядом Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Головний редактор: Зенон Снілик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

В. Кульчицький-Гут

ІНТРИГУЮЧІ КРИМСЬКІ ПИТАННЯ

У щоденнику "Вашингтон Пост" з'явився давнє повідомлення про Крим. В українському читача співвідношення між ними викликає осміяне зацікавлення, бо після проголошення незалежності України західні спеціалісти від Советського Союзу прокукували, що Крим буде його частиною України, яка погребіє її незалежність. Автором обох повідомлень є Джеймс Руперт. Заголовку його першого повідомлення: "Клопоти відправити в Крим беруть новий поворот" (4-го грудня 1995 р.) перегукуються до певної міри з загадками вище прокукуваних. Розкажу він про те, як український Уряд після ліквідації намагань кримських росіян відправити Крим від України має тепер клопоти з татарами, які однак, не бажають відправити Крим від України, а тільки домагаються більших прав, яких не дає їм російська більшість.

Тут Дж. Руперт також інформує про те, як український Уряд унеможливив здійснення згаданого прохання. Як передавали аналітики, — пише він, — російська етнічна спільнота, яка в Криму становить дві третини населення, почала

серйозні кроки у напрямі відокремлення. [...] Український уряд кампанією розіграв тогочасну ситуацію, коли Росія була загрожена у власній сепаратистській війні у Чечні. Кучма ратом змінив російського президента Криму, спонукав український парламент скасувати конституцію Криму, і російська кампанія провалилася як пробитий балон". Татари, які повертаються зі заслання, створюють проблему для України, бо кримська економіка в заперді, і цей тяжкий економічний стан спричинює реалізацію між різними етнічними групами, а особливо між татарами і росіянами.

Виклад у цьому першому репортажі в загальному є безстороннім. Можливо його закінчення можна б віддати сторонникам, бо у нього Дж. Руперт дає слово російському заочному лідоверу Олександрову, який нарікає: "Татари гноблять нас вимогами особливих прав для політичної влади, помешкання і т. д., із квотами у всіх справах [...] Вони трактують нас як людей, винних в їх вині. Я того рішення не робив. Вони повинні повертатися і визнавати

демократію замість того, щоб нам погрожувати".

Наставлення другого статті зовсім відмінні, виразно протарасні і антиросійські. У них з'являється радше як руйні старі цивілізації, ніж місце нового селіща. Згідно з твердженням координатора Програм розвитку ООН, "більше половини із 250,000 тих, які повернулися, не мають ані води, ані електрики в їхніх домах [...] діти сьлять на підлози". І тому татарський заступник прем'єр-міністра турбується: "Ми побоюємося, що дитина чийого батька взимі помре з хвороби, він буде обшукуватися за це росіян, які живуть тепер в його теплом і вигідному родинному домі — і він може когось убити".

Джеймс Руперт знов у цій статті інформує про те, що наказ виселити татар дав Сталін, та коли у першій статті він пише, що на місіє татарської людини росіяни й українці, то у цій другій статті про українців вже не має згадки. Все росіян, він наводить розповідь Гусейна Сулейманова: "У Севастополі російський офіцер прийшов з

(Закінчення на стр. 4)

Ризиківана гра чи, як американці називають, "гем-блінг" проявляє себе у різних видах і обставинах.

У 1994 році американська індустрія ризиківана гри довела небудовану дощ усеїху, бо люди залишили їй майже 490 блн. дол., з яких 85 блн. припало на казино. Якщо вьється про точність, то видано більше, бо тут статистика не включила закладів, ставок і вигравів, які мають приватний або товарський характер... З прикладів у Атлантик Ситі та індійських заповідниках знаємо про стрімкий розвиток індустрії ризиківаної гри у ЗСА. Дощ 27 стейтів відкрили двері для казино, мовляв, вони вилінуть на місцевий економічний розвиток і заповнять стейтву скарбницю. На жаль, не все сповняється так точно, як було у пляхах. У загальному, однак, можна сказати, що казино зайняли важливе місце в американській економіці. Як приклад, понад один мільйон працівників у 1994 році заробили майже 40 блн. дол. Це, очевидно, позитивний прозя, який згетьмовно збільшення місцевой злочинності. Вони вивчилися у двох разів більше, ніж пересічна цілий держави.

Поняття "ризиківана гра" виходить теж поа мури казино і знаходить широке застосування у різних ділянках людського життя. Ось пригадаймо хоч би те,

Юрій Р. Рибак

РИЗИКОВАНА ГРА І ЛЮДИНА

що минулого століття англійський державний діяч Дісрейлі завважив: "Нема такої ризиківаної гри як політика". При чій наголос закладаю, що казино через свої комітети і провідників фінансово підтримують політичні партії і кандидатів до Вашингтону. А коли заглянути у фінансовий світ, то люди, скажімо, на біржі купують і продають цілі папери з думкою на різниці чий заробити долари. Тут же наочна перевага спекулятивного наставлення для власної користі... Дещо іншого типу граі знаходять радше роззату, не рапелету серйозності. Вони грають у биги чи карти, купують стейтвой лотерей, беруть участь у різних "свістейках", які спритно задувають обсяжками і часто з добродійних міркувань, не відмовляються від квитків на різні виграві.

І коли так проаналізувати наставлення усіх граів, то в них завважається спільний мотив — за "менше" одержати "більше". Основна різниця між граями зарисовується, однак, в який спосіб контролю витрачених грошей. Кожна людина, яка дає про

завпечення завітрянного дня, має свій бюджет, в якому призначає гроші на роззату і на серйозну чи невідліку ризиківану гру. І так довго, як довго людина має повну контролу над участю в ризиківаній гри, так довго не може прийти до дійсної родинної і фінансової трагедії. Інакше стається, коли людина не може стриматися. Вона силою обставин попадає в стан т. зв. "нестриманості від ризиківаної гри". Відомим є в Америці те, що мільйони ризиківанців грають, представляють дійну соціально економічну проблему. На зразок організації "Анонімний алкоголь" у 1957 році постає організація "Анонімний ризиківаний гра" і приймає у принципії той сам підхід до роззатування проблеми. Її відділи можна знайти у більшій місцевості. Немає тут для членів ніяких оплат, немає і списків членів. Членом їм може стати тільки той, хто бажає сувільно стриматися від ризиківаної гри. І тут аж напрошуеться питання: що ж такий нестримний ризиківаний гра, або "компальський гемблер"?.. Відносно складна

відповідь, ніж виглядає на перший погляд. Потрібне тут пояснення. Перу усього, нестриманість у гри вважається недугою, щоє на зразок алкоголізму, з чого годі вилікуватися, однак можна припрати. Сам же грає не має змоги ані де грої волі погоситися з дієністю. Він постійно живе в емоційній неспеності. Своєю ж певністю знаходить (незалежно від вислїлї) в активізації ризиківаної гри, коли грає в покер, ставити на коня під час перегонів чи на рулетку в казино... Нестримний грає живе в світі уяви. Він мріє і багатору думас про те, що досягне, коли припаде йому великий виграві. Він тоді готовий дати своїй родині все добро на світі, роздати гроші між приятелів і записати себе в ряди філіантропів. Та, на жаль, у дієності його життя, голубі мрії заплинаються безбарвними картинками, бо ніякий великий виграві не задовольняє. Виглядає, що апетит зростає під час їжі.

І ось несподівана, як бач, зустрічає не гору грошей, а глузок пірну, помру горі. У вислїлї батько зазвбук правдо і родину, бо годі признатися йому до того, що "карта не їде" або ставка була на злого коня, але чибрав рулетки чи лотерей... Грошей бракує на життя. Він попадає у психічний стан, бо без активності у гри почув

(Закінчення на стр. 4)

Любомир Калинич

Франк Ллойд Райт, архітект

Із перспективи часу, Ф. Л. Райт багатьма визнаний як найголовніша постать у розвитку сучасної архітектури. Народився у стейті Вісконсин, де в університеті отримав архітектурну освіту. У своїй багатогранній творчості він розширив поняття звітної козмічності свого великого попередника архітекта Луїса Тейлора Суліванова (1856-1924), що "форма має базуватися на функції" і такої міри, що у своїх архітектурних проєктах почав "схреснувати" що архітектурі з природою. Він вважав, що подання будівельної архітектури, створеної людиною, повинно бути органічно пов'язане з чужою природою, створеною Всесвітом Богом. Ту творчу філософію він чітко висловив у книзі "тестаменти" і автобіографії, написаній 1957 року та опублікованій приблизно з 200 ілюстраціями та архітектурними зйомками і нездійсненими проєктами. У цій книзі-тестаменті він, між іншим, пише: "Наша свіжа архітектура базується на природі... Свідомі чи несвідомі, ми змешанковані віші неминує врослає в органічну цілість, не тільки у нашій архітектурі, але і в кожному напрямі нашого приватного життя". Органічне сполучення будівельної архітектури з природою дуже чітко замірився в його власному домі близько Спрінг Грін, Вісконсин, чи у резиденції "Водопад" у Бір Рун, Пенсильванія. Однак метою цієї статті не є описати про архітектурну творчість Франка Ллойда Райта як професію, а на друге питання було "яка професія", бо на це потрібно б не однієї статті, а великих книг, але, може, декому цікаво буде прочитати моє особисте враження від зустрічі з ним.

У 1956 році я був на останньому році студії архітектури в університеті Маннесоті. Якраз у той час загостив до Мінеаполісу Ф. Л. Райт з доповіддю на запрошення Американського Інституту Архітектів, яка відбудеться в університетському будинку. Нам, студентам архітектури, дозволили бути присутніми на його виступі. Після дуже цікавої доповіді ми, студенти, розійшлися по наших аудиторіях головного технічного будинку, у якому був департамент архітектури. Франк Ллойд Райт після свого виступу висловив бажання відвідати свій технічний будинок, в якому знаходилися проєктвальні класи архітектури. І, о диво, він чибрав якраз нашу класу 5-го року студії архітектури і прийшов до нас, що було великою несподіванкою. У той період дня нас було 8 студентів в аудиторії і наш знаменитий гість до кожного з

Франк Ллойд Райт залишився у пам'яті людства, як заслужений мистець архітект, який вложив своє надихнення — непересічній здібності до багатогранної творчості, пошплення життя людства в естетичних життєвих обставинах, дотримуючись ваги розважливого планування для культури нашого людства. Він вірив, що люди не є створені для архітектури, але архітектура має бути створена для людей.

Відійшов від нас у засвіти цей заслужений архітект у 1959 році. Господь Бог в нагородив його за творчу працю догодитим, бо він прожив 92 роки.

Франк Коковський, Віктор Пашлавський, Зенон Кузеля, о. Петро Смик та інші, що стали видатними, шанованими і знаменитими української духовності. І по сьогодні випускники гімназії є гордістю української нації, тож яскраво елітою, яка не загубилася у людському морі далеких країн Канади, Америки, Австралії, Англії...

Навчавшись у гімназії, Богдан брав писав вірші. Як поета його формували Андрій Чайковський, Іван Франко та, звичайно, батько, що виступав під літературним псевдонімом Марко Мурава. І як свідчення тому, в експонаті дві — батьківська і синівська — поетичні присвяти Солюмі Крушельницькій після її концерту в Бережанах в 1898 році.

Ще за гімназійною лавкою проявляється у Богдана талант малювати і перші, досить вдалі його праці — портрети Тараса Шевченка і Миколи Устияновича, автопортрет приміщені тут.

Надзвичайно плідним був краківський період життя Богдана Лепкого. Це відбивається в музейній експозиції третьої частини 1899 рік. Лепкому — 27. Він приїздить до цього прекрасного міста. Помешкання молодого письменника стає центром українства. Сюди приїждять видатні люди, вирує передово громадська думка. У Кракові Богдан знає знайомиться з Василем Стефанюком, поетом Владиславом Орканом. Про своїх друзів Лепкий написав чудові спомини, оригінали яких представлені на стендах. Хвилюють автографи віршів "Побачив гори, в лід закутї", "Заспів", написані актуальним віровісанням поетом. А в 1911 році в цьому польському місті брати Богдан і Лев Лепкі vollführten безсмертне пісню "Чує, брате мій, яка зрада ж полинула у світ і який суцільна надзвичайна місія — хвилювати, будити і об'єднувати українські серця.

У Кракові потім зустрічався з Ольгою Кобилянською, Гнатом Хоткевичем, істориком Вячеславом Липинським, Михайлом Коцюбинським.

(Закінчення буде)

Савтослава Рішечко, Тернопіль

ВІДКРИТТЯ МУЗЕЮ Б. ЛЕПКОГО В БЕРЕЖАНАХ

Ім'я Богдана Лепкого, видатного українського письменника, доросле і знає кожному українцеві, особливо тим, що проживають за межами рідної землі. Будучи в розлуці з батьківським краєм, носив письменник у собі глибоку тугу за Україною, вона не дала йому спокою, будила, кричала, тривожила мистецьку уяву, і він усю життя жив, мріяв і творив з думою про Україну. Епохальна проза з української історії, виготвенна лірика, шкільна образова поезія, глибока довідниця і перекладацька спадщина, — ось вислїди його творчого генія. Крім того, Богдан Лепкий — неабиякий малюв, портретист, графік.

Та, на превеликий жаль, в умовах тоталітарного режиму в колишньому СРСР ім'я цього багатогранного мистця було заборолене. Кілька поколінь нашого народу росли і формувалися без його шляхетного, глибоко правдивого слова. І тільки тепер, коли Україна стала державою, до широкого українського читача їде Богдан Лепкий.

З давніх мандрівок по чужих світах повертається син додому — у "Казку митичних і хлоп'ячих лід" — найкраще для мене місце в світі". Тому саме тут, у древніх Бережанах Тернопільської області, відкрито музей Богдана Лепкого, а поблизу, в селі Жуків, де працював і спочив його батько, створено музей родині Лепких. Чи знамення події відбулася 27-го і 28-го серпня 1995 року. На свято відкриття прибули лепковознавці і шанувальники з Києва, Львова, Варшави, Кракова, Тернополя, родини з Америки і Канади. Так в історію нашо-

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поділені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні писати до редакції "Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машині і лічені на одному боці листа паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поліски рядків і писати розбірливо (дають розуміє що вимого як писані великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо заїде потрібне). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочувати їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українськи. — Редакція

(201) 375-5555